

CCD technika

Köd mélyén, Hold alatt...

Az elmúlt év (talán utolsó) nagyobb találkozójára ismét Baján került sor, november 7-9. között. A megelőző időszakban többször is volt északi fényriadó, így sokan (különösen akik 2001. október 21-én, a Banacat-12 külön „ attrakciójaként ” végigélvezhették az akkori pazar sarki fényt) reménykedtek abban, hogy hátha ismét rájuk mosolyog a szerencse, és valami speciális látványosság is része lesz a találkozásnak. A szokásos bajai szervező csapat ez alkalommal „biztosra” igyekezett menni: a vasárnap hajnalra esedékes holdfogyatkozás kínált plusz látnivalót

A péntek késő délután érkező „kemény magot” és a találkozót teljes időtartamára időt szakító lelkes érdeklődőket frissen főtt bográcsos csirkepörkölt és a szokásos koccintás várta. A találkozásnak otthont adó PTE Csillagászati Külső Tanszék (volt bajai meteorológiai állomás) sötétedésre megtelt a résztvevőkkel... és a pörkölt illatával... A folytatás borozgatós beszélgetés lett, kisebb-nagyobb csoportokban, lévén észlelésre alkalmatlan volt az idő. A hajnalba nyúló iszogatás csúcspontja a felvidékről megérkező vendégek fogadása volt. A szakmai programot Hegedűs Tibor nemrégiben összeállított PP légköröptikai prezentációjának levetítése jelentette. Beringer Pál (Budapest) több csoportba elosztottan bemutatta a lokális módban már működő, a közeljövőben pedig teljesen távirányíthatóvá váló 35 cm-es távcsövet. A távcső a Bajai Observatórium délnyugati távcsőállásán áll, érdeklődők időnként rá is pillanthatnak a <http://bal.bajaobs.hu> címen elérhető webkamerának köszönhetően!

Beringer Pál 35 cm-es távcsöve a Bajai Observatóriumban

Másnap kissé gyűrötten, de a második hullámban (a Banacat-16 fő programjaira) beérkezők fogadása és a reggeli kávéadag által felfrissülve indult a társaság a – lassan már szokásosnak is mondható – kultúrprogram aktuális helyszínére: a bajai Tűr István Múzeumba. Sokan ott gyülekeztek, és ott találkoztak a szervezőkkel. Az „Élet a Dunán” (a folyómenti népek etnográfiaja) és a „100 éves a Bajai I. övészegylet” c. kiál-

litásokat tekintették meg. Közben a szegedi úti csillagvizsgálóban már szorgos kezek darabolták a közös ebédnek termett krumplit és hagymát. Az ebéd megbecsülhető kérésére láttán a programot át kellett kissé ütemezni: két előadás ebéd előttre került. Hetesi Zsolt S.J., csillagász (Budapest), komplikált című (Rendezett és rendezetlen mozgás a Tejútrendszerben – a statisztikus egyensúly kialakulása a csillagpályák sebességprofiljában), de igen érdekes témáról tartott a tőle megszokott érdekfeszítő stílusú előadást. Ezt követte Szabó Gyula „Nem-standard CCD képfeldolgozási módszerek” című előadása. Az elméleti jellegű témák után kolbászos paprikáskrumpli és némi sör-bor csillapította a népes résztvevői kört. A tavaly őszi létszámot ugyan nem sikerült elérni, de a két és fél nap alatti összesen kb. 40 fős látogatottság nem sokkal maradt el az akkortól. A mellékelt csoportképen, ami az ebéd után készült, ennek ellenére csak 35-en láthatók.

Ebéd után Bozsoky János tartott hasznos, közérdeklődésre számot tartó előadást a távcsőobjektívek teszteléséről. Az előadásban említett eszközt később a gyakorlatban is ki lehetett próbálni az előadóterem melletti laborhelyiség gránit asztalán. Ezt követte Kereszty Zsolt, a dél-afrikai mélyég-észlelő túra asztrófotóiból összeállított, látványos diavetítéssel kísért bemutatóval. Ennek során megtekinthető volt élőben is a Dél-Afrikában rendkívül jól vizsgázott Meade 6" LX D-55 távcső egy példánya.

A találkozó résztvevői

Az egyre vastagodó ködöt látva néhányan már este felkerekedtek, és hazaindultak. A kitaró többség egy második adag (kicsit csípősebb) paprikás krumpli után kikapkolta a távcsöveket, és részben lenn az épületek közötti téren, részben fenn, a fix felállítású távcsöveknél várta a foglalkozást. Közben pazar, kettős (sőt rövid időre hármas!) holddudvar adott izgalmas, különleges alaphangulatot a várakozásnak. Szerencsére annyira nem sűrűsödött be a köd, hogy ne lehessen élvezni a foglalkozás látványát. Sőt, a köd miatt még valami különleges, bizarr jellege is volt a Föld árnyékkúpjába merülő Holdnak.

A vasárnap délelőtt, mondhatni szintén „menetrend szerint”, a vállalkozói köré volt: kisebb-nagyobb üzletek közttek a jelenlévő hazai és külhoni amatőr és profi csillagászok, gyártók, forgalmazók és felhasználók között. Objektívek, okulárok és

szűrők sora cserélt gazdát. Ezen felül a kezdő felhasználók által igényelt tanácsadás, távcsövek juttatása is a **Banacat** program része volt. Sokan e rendezvényen kapnak indítást egy vagy másik távcső- vagy CCD-modell megvásárlására, és itt szerzik be a döntésüket megalapozó szakmai információkat

A tizenhatodik Banacat találkozónak a szokásos, visszatérő (vagy legalábbis gyakori résztvevő) társaságon felül amerikai vendége is volt. Örömteli tény, hogy sok szakcsillagász (elsősorban persze a fiatalabb generációhoz tartozók) és egyetemi hallgató vesz részt találkozóinkon. Ez így volt most is. Mindannyian, akik e közel három napot közösen töltöttük el, megegyezhetünk abban, hogy ismét egy nagyon baráti, kellemes hangulatú találkozót hoztunk közösen létre. Remélhetőleg senkinek nem szegte kedvét az obszervatórium kevés vendégágya miatt szokásos menekülttábor-szerű éjszakázási stílus... A törzsvendégeknek bizonyosan nem, úgyhogy lesz folytatás: 2004 tavaszán!

Köszönet a Bajai Csillagvizsgáló kollektívájának a megszokott jó szervezésért, valamint külső segítőknek – elsősorban Beringer Pálnak és Hetesi Zsoltnak – a lebonyolítás során nyújtott segítségért!

HEGEDÜS TIBOR

ELADÓ 80/910-es Vixen refraktor, gyári állvánnyal, keresővel, Barlow-kétszerzővel, 20 mm-es okulárral, napszűrővel, zenitprizmával, alig használtan, hibátlanul, eredeti csomagolásban. Ár: 125 ezer Ft, tel.: (30) 911-9266, E-mail: lat@sednet.hu

HÚSVÉTI TÁVCSŐ. Harmadszor is kiírjuk a pályázatot a 150/1000-es katadioptrikus Celestron Dobson (más néven húsvéti távcső) egy éves, 2004 húsvétjától 2005 húsvétiáig tartó ingyenes kölcsönzésére. Az eddigi „tulajdonosok” Erdei József (2002/2003) valamint a Füzesabonyi Gimnázium (2003/2004) voltak. Pályázatukban fejték ki többek között azt is, hogy milyen terveik vannak a távcsővel (ismeretterjesztés, észlelés), és milyen más távcsöveket használtak eddig. Pályázni kizárólag levélben lehet, maximum 3 oldal terjedelemben 2004 március 29-ig.

Postacímünk: Távcső Szolgáltató Bt. (Szánthó Lajos) 1113 Budapest, Bartók B út 90. A távcső átadására – mint eddig is – a Polaris Csillagvizsgálóban kerül sor

ELADÓ Celestron 150/1000-es Newton-távcső: 185000 Ft, rádió távvezérelt órák: 1500 Ft, 15x70 Celestron binokulár 35000 Ft, 30x60 Soligor binokulár 22000 Ft. Okulárok, prizmák, Barlow 2x. Ezenfelül használt objektívek és okulárok. Egri József, 6500 Baja, Szegedi út 101., tel.: (79) 427-072

Felhívjuk tagjaink és az érdeklődők figyelmét, hogy a **Szakkönyvárúházb**an is kaphatók az MCSE kiadványai (Csillagászati évkönyveink, a Meteor friss számai, évkönyvek, Amatőr csillagászok kézikönyve stb.).

A Szakkönyvárúház címe:
Budapest VI. ker., Nagymező u. 43.

Nem csak tükröt, hanem távcsövet is Csatlóstól!
Készít, javít, átalakít
Csatlós Géza (1021 Budapest, Szerb A. u. 4. II/7., tel: 274-3070)